

Datum van
inontvangstneming

:

26/06/2025

Zaak C-317/25

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

6 mei 2025

Verwijzende rechter:

Conseil d'État (Frankrijk)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

5 mei 2025

Verzoekende partij:

Groupe Canal + SAS

Verwerende partij:

Commission nationale de l'informatique et des libertés (CNIL)

CONSEIL D'ETAT

[OMISSIS]

Gelet op de navolgende procedure:

Bij summier verzoekschrift, aanvullende memorie, een memorie van repliek en een memorie van dupliek, ingeschreven op 15 december 2023, 13 maart en 3 december 2024 en 4 maart 2025 bij het secretariaat van de afdeling geschillen van de Conseil d'État (hoogste bestuursrechter, Frankrijk), verzoekt vennootschap Groupe Canal + de Conseil d'État:

1) besluit nr. SAN-2023-015 van 12 oktober 2023 waarbij de beperkte kamer van de Commission nationale de l'informatique et des libertés (de Franse gegevensbeschermingsautoriteit; hierna: „CNIL”) een administratieve geldboete van 600 000 EUR heeft opgelegd, nietig te verklaren;

2) dit besluit te herzien door het bedrag van de haar opgelegde geldboete te verlagen;

3) subsidiair, het Hof van Justitie van de Europese Unie te verzoeken om een prejudiciële beslissing over de volgende vraag:

„Moet artikel 7 van verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG van het Europees Parlement en de Raad (AVG), gelezen in samenhang met de artikelen 4, 13 en 14 en de artikelen 2 en 13 van richtlijn 2002/58/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 juli 2002, aldus worden uitgelegd dat, wanneer een organisatie bij het verzamelen van persoonsgegevens toestemming van haar klanten/abonnees verkrijgt om deze gegevens te gebruiken voor elektronische direct marketing, hetzij door haarzelf, hetzij door haar partners, en daarbij zelf het doel en de middelen van de verwerking bepaalt, zodat zij als verwerkingsverantwoordelijke moet worden beschouwd, die toestemming slechts als geïnformeerd kan worden beschouwd indien de betrokkenen vooraf in kennis worden gesteld van de identiteit van de partners van de organisatie die de gegevens zullen ontvangen en de betrokkenen elektronische direct marketing kunnen sturen of laten sturen?”

4) [de proceskosten] ten laste van CNIL en de Staat te brengen [OMISSIS].

Zij stelt dat:

- het bestreden besluit blijkt geeft van een onjuiste rechtsopvatting, een onjuiste juridische kwalificatie van de feiten, een beoordelingsfout en een ontoereikende motivering, aangezien het niet voldoet aan de verplichtingen die voortvloeien uit artikel L. 34-5 van de code des postes et des communications électroniques (wetboek van posten en elektronische communicatie) en artikel 7, lid 1, van de AVG, zoals verduidelijkt bij artikel 4, [punt] 11, van die verordening, op de grond dat de verzoekende partij niet over de geldige toestemming van de betrokkenen beschikte om langs elektronische weg aan direct marketing te doen;
- CNIL heeft de beginselen van legaliteit van strafbare feiten en straffen en het beginsel dat de strengere strafwet geen terugwerkende kracht heeft geschonden door het referentiekader met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens dat wordt uitgevoerd met het oog op het beheer van handelsactiviteiten, dat op 28 januari 2022 op haar website is gepubliceerd, toe te passen.

Bij twee verweerschriften, ingeschreven op 2 augustus 2024 en 4 februari 2025, concludeert CNIL tot afwijzing van het verzoekschrift. Volgens haar zijn de middelen van verzoekende partij ongegrond.

Bij twee memories in interventie, ingeschreven op 29 november 2024 en 19 maart 2025, vorderen beroepsorganisatie DMA France, vakbond CPA, vereniging Alliance Digitale en vereniging Le geste dat de Conseil d’État de conclusies van het verzoekschrift met dezelfde middelen toewijst.

Gelet op de andere stukken in het dossier;

Gelet op:

- richtlijn 2002/58/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 juli 2002;
- verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016;
- de code des postes et des communications électroniques;
- wet nr. 78-17 van 6 januari 1978;
- de code de justice administrative (wetboek van bestuursprocesrecht);

Na in openbare terechtzitting te hebben gehoord:

- het verslag van [OMISSIS], auditor,
- de conclusies van [OMISSIS], publieke rapporteur;

Het woord dat na de conclusie werd gegeven aan SCP Rocheteau, Uzan-Sarano & Goulet, advocaat van Groupe Canal Plus;

Gezien de nota voor de beraadslaging van CNIL, ingeschreven op 21 maart 2025;

Overwegende hetgeen volgt:

Interventie:

- 1 Beroepsorganisatie DMA France, vakbond CPA, vereniging Alliance Digitale en vereniging Le geste tonen aan dat zij voldoende belang hebben bij de nietigverklaring van het bestreden besluit. Bijgevolg is hun interventie ontvankelijk.

Geding:

- 2 Groupe Canal + vordert nietigverklaring van het besluit van 12 oktober 2023 waarbij de beperkte kamer van de CNIL haar een administratieve geldboete van 600 000 EUR heeft opgelegd wegens schending van artikel 7, lid 1, de artikelen 12, 13, 14, 15, 28, 32 en 33 van verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad[,] van 27 april 2016 (AVG), alsmede artikel L. 34-5 van de code des postes et des communications électroniques.
- 3 In de eerste plaats wordt volgens [punt] 11 van artikel 4 van de AVG de toestemming van de betrokkene gedefinieerd als „*elke vrije, specifieke, geïnformeerde en ondubbelzinnige wilsuiting waarmee de betrokkene door middel van een verklaring of een ondubbelzinnige actieve handeling een hem betreffende verwerking van persoonsgegevens aanvaardt*”. Artikel 7, lid 1, van die verordening luidt als volgt: „*Wanneer de verwerking berust op toestemming, moet*

de verwerkingsverantwoordelijke kunnen aantonen dat de betrokkene toestemming heeft gegeven voor de verwerking van zijn persoonsgegevens.”

- 4 In de tweede plaats bepaalt artikel L. 34-5 van de code des postes et des communications électroniques, die artikel 13 van richtlijn 2002/58/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 juli 2002 betreffende de verwerking van persoonsgegevens en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in de sector elektronische communicatie (richtlijn betreffende privacy en elektronische communicatie) in nationaal recht omzet, het volgende: *„Direct marketing door middel van een geautomatiseerd elektronisch communicatiesysteem in de zin van artikel L. 32, punt 6, een faxapparaat of e-mails met gebruikmaking van de contactgegevens van een natuurlijke persoon – abonnee of gebruiker – die niet vooraf zijn of haar toestemming heeft gegeven om direct marketing via deze weg te ontvangen, is verboden. Voor de toepassing van dit artikel wordt onder toestemming verstaan elke vrije, specifieke en geïnformeerde wilsuiting waarmee een persoon aanvaardt dat hem betreffende persoonsgegevens voor direct marketing worden gebruikt.*”
- 5 In de derde plaats bepaalt artikel 13, lid 1, van de AVG dat wanneer persoonsgegevens betreffende een betrokkene bij die persoon worden verzameld, de betrokkene bij de verkrijging van de persoonsgegevens al moet beschikken over de volgende duidelijke en volledige informatie: *„a) de identiteit en de contactgegevens van de verwerkingsverantwoordelijke en, in voorkomend geval, van de vertegenwoordiger van de verwerkingsverantwoordelijke [...] e) in voorkomend geval, de ontvangers of categorieën van ontvangers van de persoonsgegevens [...]”*. De eerste twee alinea’s van artikel 14, lid 1, van die verordening luiden als volgt: *„Wanneer persoonsgegevens niet van de betrokkene zijn verkregen, verstrekt de verwerkingsverantwoordelijke de betrokkene de volgende informatie: a) de identiteit en de contactgegevens van de verwerkingsverantwoordelijke en, in voorkomend geval, van de vertegenwoordiger van de verwerkingsverantwoordelijke”*.
- 6 Uit het onderzoek blijkt dat Groupe Canal + in haar naam direct marketingactiviteiten langs elektronische weg heeft laten verrichten door contact op te nemen met potentiële klanten, van wie persoonsgegevens door twee internetproviders bij hun abonnees waren verzameld. De betrokkenen werd verzocht een hokje aan te kruisen op formulieren voor het verzamelen van gegevens waarmee zij toestemming gaven voor het gebruik van hun persoonsgegevens voor directe marketingdoeleinden door „partners” van de internetproviders, zonder dat deze partners met naam en toenaam werden genoemd op het formulier, noch op een via een hyperlink toegankelijke lijst of op enige andere wijze. Groupe Canal +, een van de partners van deze internetproviders van wie zij de lijst van betrokkenen heeft verkregen, heeft in de loop van 2021 ten behoeve van direct marketingactiviteiten contact laten opnemen met ongeveer 3,9 miljoen personen zonder hun uitdrukkelijk om toestemming te vragen. De beperkte kamer van CNIL was van mening dat Groupe Canal + daardoor niet had voldaan aan de verplichting om de toestemming van de

betrokkenen te verkrijgen voor het verrichten van direct marketing langs elektronische weg.

- 7 Uit het vorige punt volgt dat Groupe Canal + verantwoordelijk is voor de verwerking in verband met de direct marketingactiviteiten die zij heeft verricht. Uit dien hoofde moet zij overeenkomstig de in de punten 3 tot en met 5 aangehaalde bepalingen kunnen aantonen dat de betrokkenen geïnformeerde toestemming hebben gegeven voor de verwerking van hun persoonsgegevens met dit doel.
- 8 Ter ondersteuning van haar beroep voert de verzoekende partij aan dat de toestemming van de betrokkenen, die op de in punt 6 beschreven wijze door de internetproviders is verkregen, voldoende geïnformeerd was om namens haar direct marketing langs elektronische weg te ontvangen, aangezien de betrokkenen toestemming hadden gegeven voor het gebruik van hun gegevens door partners van die internetproviders.
- 9 Het antwoord op dit middel hangt af van de vraag of, en zo ja onder welke voorwaarden, [punt] 11 van artikel 4 van de AVG, gelezen in samenhang met de artikelen 13 en 14 van de AVG en artikel 13 van richtlijn 2002/58/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 juli 2002, aldus moet worden uitgelegd dat de toestemming die de betrokkene heeft gegeven aan een primaire verzamelaar voor het gebruik van zijn gegevens door een categorie ontvangers, zoals in casu de „partners” van de internetproviders, kan worden beschouwd als een vrije, specifieke, geïnformeerde en ondubbelzinnige toestemming die eenieder die tot deze categorie behoort in staat stelt om langs elektronische weg direct marketingactiviteiten te verrichten zonder opnieuw om toestemming te hoeven vragen, dan wel of de combinatie van deze bepalingen in een dergelijk geval met zich meebrengt dat elke ontvanger van de verzamelde persoonsgegevens, indien zijn identiteit niet bekend was bij de betrokkene op het moment waarop deze zijn toestemming gaf aan de primaire verzamelaar, de toestemming van de betrokkene moet verkrijgen voordat hij in zijn hoedanigheid van een nieuwe verwerkingsverantwoordelijke contact met de betrokkene mag opnemen met het oog op direct marketing.
- 10 Mocht het Hof oordelen dat de toestemming die de betrokkene aan een primaire verzamelaar heeft gegeven voor het gebruik van zijn gegevens door een categorie ontvangers voor direct marketing langs elektronische weg, in de zin van voornoemde bepalingen kan worden beschouwd als een geïnformeerde toestemming, rijst ook de vraag of de mate van nauwkeurigheid van het begrip „categorie” van ontvangers dan van belang is, dan wel of er, zoals in het onderhavige geval, kan worden volstaan met een verwijzing naar elke „partner” van de primaire verzamelaar.
- 11 Deze vragen zijn beslissend voor de beslechting van het voor de Conseil d’État aanhangige geding. Zij zijn moeilijk te beantwoorden. Zij dienen derhalve op grond van artikel 267 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese

Unie te worden voorgelegd aan het Hof van Justitie van de Europese Unie, en de behandeling van het verzoek van Groupe Canal + dient te worden geschorst totdat er uitspraak is gedaan.

BESLUIT:

Artikel 1: Beroepsorganisatie DMA France, vakbond CPA, vereniging Alliance Digitale en vereniging Le Geste zijn tot interventie toegelaten.

Artikel 2: De behandeling van het verzoekschrift van Groupe Canal + wordt geschorst totdat het Hof van Justitie van de Europese Unie zich zal hebben uitgesproken over de volgende vragen:

1) „Moet [punt] 11 van artikel 4 van de AVG, gelezen in samenhang met de artikelen 13 en 14 van de AVG en artikel 13 van richtlijn 2002/58/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 juli 2002, aldus worden uitgelegd dat de toestemming die de betrokkene heeft gegeven aan een primaire verzamelaar voor het gebruik van zijn gegevens door een categorie ontvangers, zoals in casu de „partners” van de internetproviders, kan worden beschouwd als een vrije, specifieke, geïnformeerde en ondubbelzinnige toestemming die eenieder die tot deze categorie behoort in staat stelt om langs elektronische weg aan direct marketing te doen zonder opnieuw om toestemming te hoeven vragen? Of volgt uit de combinatie van deze bepalingen dat in een dergelijk geval elke ontvanger van de verzamelde persoonsgegevens, indien zijn identiteit niet bekend was bij de betrokkene op het moment waarop de betrokkene zijn toestemming gaf aan de primaire verzamelaar, de toestemming van de betrokkene moet verkrijgen voordat hij in zijn hoedanigheid van nieuwe verwerkingsverantwoordelijke contact met de betrokkene mag opnemen met het oog op direct marketing?

2) In het geval waarin het Hof zal oordelen dat de toestemming die de betrokkene aan een primaire verzamelaar heeft gegeven voor het gebruik van zijn gegevens door een categorie ontvangers voor direct marketing langs elektronische weg, kan worden beschouwd als een geïnformeerde toestemming in de zin van voornoemde bepalingen, is de mate van nauwkeurigheid van het begrip „categorie” van ontvangers dan van belang, of kan er, zoals in het onderhavige geval, worden volstaan met een verwijzing naar elke „partner” van de primaire verzamelaar?”

Artikel 3: [OMISSIS] [Procedurele besluiten]

[OMISSIS]

[Data van beraadslaging en uitspraak en rechtsprekende formatie]

[OMISSIS]

[Handtekeningen]

[OMISSIS]

[Slotformules]